

ଦଶହରା ଭେଟି



ଶ୍ରୀ ଘନଶ୍ୟାମ ମହାନ୍ତି

ଦଶହରା ଭେଟି



(ରାଧା ଧର ସଖୀ କର—ବୃତ୍ତେ)

ଅଜି ଦଶହରା ପୂଜା, ଘରେ ଘରେ ବଜେ ମା ଦଶଭୁଜା ହେ,
ପାଳ ପ୍ରଜା ଖାଇ ବଳଭେଜା । ମଣିମା ହେ
ମହାପ୍ରଭୁରମର୍ଦିନୀ, ପ୍ରଣମେ ଚରଣେ ସିଂହବାହନା ମା
ଦେବେ ଖଡଗେ ଭଗାସା ହାଣି । ମଣିମା ହେ
ତେଲୁଙ୍ଗୀ ବାଇଦ ବାଜେ, ଦଶ'ରା ବେଦରେ ଶ୍ରୀମୋ ବଜେ ହେ,
ଘରକୋଣେ ମୁଁ ଲୁଚଇଁ ଲୁଚେ । ମଣିମା ହେ
ନାହିଁ ମୋ କାଣିକଉଡ଼ି, କଲମଟି ମୋର ଅଳ୍ପ-ଲଉଡ଼ି ହେ,
ନେଇ କି ରେଟି ଯିବି ଦଉଡ଼ି । ...
ମନ ଦେଲୁ ଛୁଟିପିଟି, ଦୂରେ ଥାଇ ଦେଲୁ ଦଶ'ରା ରେଟି ହେ,
ଡରୈ, କାଳେ ନ ରହବ ଗୁଟି । ...
ଭଣିବ ଯେବେ ଏ ମୁଣ୍ଡ, ତୁମ ଗୁଣ ବାହୁନବ ମୋ ତୁଣ୍ଡ ହେ,
ହେବ ସମାୟୁକ୍ତ ସାତକାଣ୍ଡ । ...
ସାଜ ସାଜ ଯିବି ପାହୁ, ଗୁଣ ବାହୁନା ମୋ ସରବ ନାହିଁ ହେ,
ଖାଲି ଠିକେ ଠିକେ ଯିବି କହୁ । ...
ତୁମର ନମକ ଖାଇ, ଗୁମର ଗାଇବି ରମୁ ମୋ ନାହିଁ ହେ,
କେବେ ନମକହାସନ ନୋହୁ । ...

ଥରେ ନୁହେଁ ଶହେ ଥର, କ୍ଷମା ମାଗେ ଛନ୍ଦୁ ଯୋଡ଼ିଣ କର ହେ,
 ଦୁର୍ଭୁକ୍ତ କରୁଛି କୋଟି ଜୁହାର, ମଣିମା ହେ
 ଦଳ୍ପରେ ଘରଣି ଧରି କାତରେ ଅଳ୍ପରେ ରକତି ଭରି ହେ,
 କ୍ଷମାରକ୍ଷା ମାଗେ ଥର ଥର । ...

ଦିଅ ବା ନ ଦିଅ କ୍ଷମା, ଗୁହାରି ଶୁଣିମା ହେଉ ମଣିମା ହେ,
 ପାଦେ ଜୁହାର ମୋ ରକ୍ତ କମା । ...

ପାଟେରଣୀ ଛୋଟେରଣୀ, ଗୋଟିକି ଗୋଟିଏ କନ୍ଦର୍ପଖଣି ହେ,
 କ୍ଷମା ଦେବେ ପ୍ରଜାପୁଅ ଜାଣି । ...

ମୁକରଜ ମୁକରଣୀ, ରହିକ ରହିକା ମଢ଼ିତମଣି ହେ,
 ତାଙ୍କ ପାଦେ ମୋ କ୍ଷମା ମାଗୁଣି । ...

ଲବଣୀ ପିତୁଳା ସରି ଚଢ଼ିଲ ଅଟିଳା ଚଢ଼ିଟେଗୋରୀ ଚଢ଼ି,
 ରଜଜେମା ଦେବେ କ୍ଷମା କର । ...

କୋଟି କାଳ ଗୋରୀ ଦାସୀ, ସକଳ ଘାତ ଯା ଚରଣବାସୀ ହେ,
 ମୋତେ କ୍ଷମା ଦେବେ ଦୃଷି ଦୃଷି । ...

ଦୈବବିଧାତା ଦିଅନ, ସତେ କି ସେ ରଜକୁଳ ବିହନ ହେ,
 ତାଙ୍କ କ୍ଷମାଦାନେ ମୋ ଧୂଆଁକ । ...

ମନଜର ମ୍ୟାନେଜର କଲମେ ମାରନ୍ତି କରମଚାର ହେ,
 ତାକୁ କ୍ଷମା ମାଗେ ଶହେ ଥର । ...

ଛୁମୁଙ୍କ ଅସୁଲକାରୀ ତଡ଼ିଲିଦାର ଜବର ଭାଷା ହେ,
 ସପନରେ ଦେଖେ ଯାଙ୍କ ଜାଣି, ..

ଜାଅନ୍ତା-ମଲ ଅମଲ, ଲେମ ଗୋଟିକେ ଯା' କୋଟି ମାମଲ ହେ,
 ପ୍ରଜାପୁଅ ଯାଙ୍କ ଶାଲ, ଶାଲ, ...

ପାଖେ ରହି କାନେ କହ ରକତ ଶୋଚନ୍ତି ଡାଆଁ ଶୁନୋହୁ ହେ,
 ତାକୁ କ୍ଷମା ମାଗେ ଦୂରେ ରହ । ...

ହନୁ ଗୁମାସ୍ତା ଦଳ, ରାତି ନ ପାହୁଁ ଯେ ଦୁଆରେ ଠୁଲ ହେ,
 କ୍ଷମା ଦେବେ ଜାଣି କେଲ କାଳ । ...

କଟୁଆଳ ଦଣ୍ଡାଅସି, ଦଣ୍ଡକେ ଦେବେ ସେ ଜାଅନ୍ତା ଗ୍ରାସି ହେ,
 କ୍ଷମା ଦେବେ ସେ, ନୁହେଁ ମୁଁ ଦୋଷୀ । ...
 ଗୁଣପୁର ବରପଲ୍ଲ- ଦଳ ଯେ ଭାଅନ୍ତି ଦମନ ପାଲ୍ଲ ହେ,
 କ୍ଷମା ଦେବେ ସେ ନୋହୁ ଅଭିଳ୍ଲ । ...
 କହୁଛ କର ଶପଥ, କିଛି ନ ରଖିବି ଢିଲ ଗୁପତ ହେ,
 ଫଳ ହେଉ ବା ନୋହୁ ପ୍ରାପତ । ...
 ଛୁଇଁ କାଳିଆ ସାଅନ୍ତି ବାଲି ଗୁଲି ଗୁଣ୍ଠି ଶ୍ରୀ ଲେକନାଥ ହେ,
 ଯାହା କହୁବି ନରାଟ ସତ । ...
 ରାମଚଣ୍ଡୀ ହରଚଣ୍ଡୀ ଛୁଇଁ କଟକ୍, ଦେବେ ଦୁରତ ଖଣ୍ଡି ଦେ,
 ନଜ ସୁନା କେ କରଇ ଭେଣ୍ଡି ? ...
 ମୁହଁ ପଟ୍ଟ ପଡ଼ୁ ରଜା, ସାଧ ଅର ଯିବି ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା ହେ,
 ତାକୁ ଛୁଇଁ କହୁବି ଅଭିଳା । ...
 ସାକ୍ଷୀଗୋପାଳକୁ ସାକ୍ଷୀ କର କହୁବି ଯା ଦେଖିବୁ ଅଖି ହେ,
 ପେଟେ କପଟ ଢିଲ ନ ରଖି । ...
 କଲସଦରରେ ଗୁମ୍ଫା, ଶୀର ଛୁଇଁ ସତ କହୁ ପାରିବି ମୁଁ,
 ପ୍ରଜାପୁଅ ତୁମ ପୁଅ ମାମୁଁ । ...
 ଏକାମ୍ରକାନନେ ଯାଇ, ଛୁଇଁ ଲଙ୍ଗୁରୀଜ ପାରିବି କହୁ ହେ,
 ଯାହା ଦଏ ମୋ ମରମ ଦହ । ...
 ପଟିଆ ଶିଖରଚଣ୍ଡୀ ଛୁଇଁ କଟକ ଗୁମ୍ଫା, ନେଉଛ ତଣ୍ଡି ହେ,
 ବେଳେ କେଳା ପର ଦଥ ଭଣ୍ଡି । ...
 ସାତପୁରୁଷର ବନ୍ଧ ଭାଙ୍ଗି ପଦା ହେଲୁ, ରହୁଲ ଅକ୍ଷ ହେ,
 ଚପାପୁଅଠାରେ କଲ ଛନ୍ଦ । ...
 ଜମି ହେଲୁ ବାଲିଚର, ନ ବାଜିଲୁ ତହିଁ ଲଙ୍ଗଳ ଗାର ହେ,
 ଖାଲି ବାଲିରେ ଫସଲ କାର ? ...
 ଅଭିଳାରେ ଅଛୁ ବାଡ଼, ବାଲିଚର ଜମି ଖଜଣାଗୁଡ଼ ହେ,
 କର ନେଲୁ ମାର ବ୍ୟାମାଡ଼ । ...

ଠକଦେଲ ଦେଖୁ ଦେଖୁ, ଖସିଯିବା ପାଇଁ ଅଇନମୁଖୁ ହେ,
କାଗଜଶ୍ରିକ ବୋଇଲ ‘ଅଖୁ’ । ...

କା ଜମି ନିଲମ ତାକ କର କରଇଲ ଘର କୋରଣ ହେ,
ବୋହୁ ନେଲ କଂସାଲେଟାତକ । ...

ସେକିଲ ଶୁଖିଲ ମୁହଁ ପିଲଙ୍କର ଦେଖି ଉଠିଲ କୋହ ହେ,
ଘର ପର କଲ ଚଷାପୁଅ । ...

କଲିଙ୍ଗତା, କାଳିମାଟି କଲଘରେ ସଞ୍ଜ ସକାଳ ଖଟି ହେ,
ତୁମ ଲାଗି ସାଇଦଲ ମୁଠି । ...

ଦର ଉପବାସେ ରହୁ, ଖଜଣା ଗଣିଲ ଦୁରେ ସେ ଥାଇ ହେ,
ଝିଅ ମାଇପ ଇଚ୍ଛତ ପାଇଁ । ...

ଜାତିରେ ବଣ ହଥର, ଲଟା କାଠ କଣ୍ଟା ଜାବିକା ଯାର ହେ,
ଦେଲ ଅଦ୍ୱାର ମୁହେଁ ପାଦାର । ...

ନାହିଁ ଯାର ତିଙ୍କି ଚକି, ପରିବା କାଟିବା ପାଇଁ ପନକ ହେ,
ଝିଲେ ଶିକାରେ ପଖାଳ ଠେକି, ...

ତା ଘରେ ପୁଲୁସଦଳ ପୁରଇ କଟିଲ କମର ବଳ ହେ,
ମନ ମାନିଲ ତ ପାଇ ଫଳ ? ...

ଲଗେ ମତେ କାଲି ପର, ସଥରୁଣୀ ଦେଲେ ମହତ ସାରି ହେ,
ଯମ ଦୁଆରୁ ଅସିଛ ଫେରି । ...

ନ ଡର ଗୁଳି ବନ୍ଧୁକ, ନ ହଟି ରଖିଲ ଅପଣା ଟେକ ସେ,
ଧକ ତୁମର ବୁଦ୍ଧି ବିବେକ । ...

ଶୁଣିଲ ନାହିଁ ନରେଣ, ଦିନେ ଅଧେ ନୁହେଁ ବାର କରଷ ହେ,
ହେଲ କେତେ ହନ୍ତସନ୍ତେ ଶେଷ ।

ତେଜଁ ନଉ କାଠଯୋଡ଼ୀ, ନାଲିଅପତାକା ଅସିଲ ଉଡ଼ି ହେ,
ଦେଖି ହଂସା ତୁମ ଗଲ ଉଡ଼ି । ...

ବରଣାଖ ଖରାବେଲେ ତତା ବାଲି, ନାଲି ପତାକା ଚଳେ ହେ,
ରୁଣ୍ଡ ହେଲୁଁ ଗୁଣୀ ଦଳେ ଦଳେ । ...

କାନ୍ଦୁ ମିଶାଇ କାନ୍ଦୁ ଗୁଣୀ ମଜୁରୀ ବାନ୍ଧୁଁ ବନ୍ଦ ହେ,
 ଜଣାଗଲା ତୁମ ଭାଗ୍ୟ ମନ୍ଦ । ...

ଭବିଷ୍ୟତ ପରା ରଜା, 'ଉତ୍ତୁନା ଧାନ କି ହୋଇବ ଗଜା ହେ,
 ସ୍ଥାନବଳ ତ ଗୁଣୀ ପରଜା' । ...

ଲଗିଲା ମନେ ଦବକ, ମେଲ ଦେଖି ଶୁଣିଗଲା ହଲକ ହେ,
 କମ୍ପିଉଟିଲୁ ସାଗ ମୁଲକ । ...

ଅଖିରେ ପକାଇ ଧୂଳି ବାହାଦୁରୀ ନେବ ମନରେ ଭୁଲି ହେ,
 ଭୁଲି ରାଜାଉଛ ଏବେ କଲି । ...

ଭବିଷ୍ୟ ଦଲ୍ଲି ଦଳ ଲଗାଇ ଭାଙ୍ଗିବ ଆମର ମେଲ ହେ,
 ହେଉ ଥରେ କଷାକର୍ଷି ବଳ । ...

ପାଶୁଛ ପଦ ପଦିକା- ବଳେ ଉଡ଼ାଇବ ଯଶ-ପତାକା ହେ,
 ଦୁନିଆ କି ତୁମପରି ବୋକା ? ...

ଗଲଣି ସେ ବେଳ ଗଡ଼, ସାଗ ଭରତରେ ପଡ଼ୁଛ ଦୂର ହେ,
 'ବାଟେ ବାଟେ ଯା ଧର ଦା' ବାଡ଼' । ...

ଜାଣିଥା ଆମ ଏ ମେଣ୍ଟ ତଡ଼ବ ଶାସକ, ଶୋଷକ ଝଣ୍ଟ ହେ,
 ଭାଙ୍ଗିଯିବ ତୁମ ଦମ୍ଭ, ଅଣ୍ଟ । ...

ଚଳଦିଗେ ପୂର୍ବଭାଗେ, ଅନ୍ଧାଶୂନ୍ୟମଣି ମହମା ଜାଗେ ହେ,
 ତାକୁ ଶଙ୍ଖେଇ, ଛୁଇଁବ ଆଗେ । ...

ଶୈଳେନ୍ଦ୍ର କୈଳାସ ଶିଖେ, ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରକୁ ଛୁଇଁବ ସୁଖେ ହେ,
 ମିଛ ପଇଟୁ ନାହିଁ ମୋ ମୁଖେ । ...

ମହାବିନାୟକ ମୂର୍ତ୍ତି ସେବ ରାଗନ୍ତୁ କବାନ୍ତୁ ହୁଅନ୍ତୁ ହେ,
 ତାକୁ ଛୁଇଁ କି ମିଛ କହନ୍ତୁ ! ...

ବାଙ୍କି ଚଢ଼ିକାକୁ ଗୁଡ଼ି, ଯାଜପୁରେ ମାଆ ବିରଜା ଛୁଇଁ ହେ,
 ସାକ୍ଷୀ ରଖି ମାଆ ସମଲୁଚି । ...

ଗୁଡ଼ି ଝଙ୍କଡ଼ ଶାରଳା, କାକଟପୁରରେ ମାଆ ମଙ୍ଗଳା ହେ,
 ଛୁଇଁ କହୁବ ପୁଣି ବିମଳା । ...

ବାଣପୁର ରଗବତା ଛୁଇଁ ଗାଇବି ମୁଁ ତୁମ କରତ ହେ,
ଗୃହିଁ କଟକଗଣୀ ମୂରତ । ...

ଭୃଷ୍ଣପୁରରେ ମାଆ ଉଗ୍ରତାଣ ଦେବେ ଗରିବସାହା ହେ,
ସତ କହେଁ ଧରି ତାଙ୍କ ନାଆଁ । ...

କାଶେର କୁଟବାସୀ ପ୍ରଭୁ ଚଣ୍ଡେଶ୍ୱର ଦେଉଳେ ପଶି ହେ,
ସତ କହୁ ଦେଲେ ହେବ ଦୋଷୀ । ...

ଚଲିକାରେ କାଳିଜାଉ, ଅତଙ୍କେ ଯେ ରଖେ ନାଉଁସା ଭାଇଁ ହେ,
ସତ କହୁବି ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଛୁଇଁ । ...

ଭଦ୍ରକେ ଭଦ୍ରକକାଳୀ ଗୃହିଁ କହୁବି ମୁଁ ତିଳେ ନ ଭୁଲି ହେ,
ମୁଣ୍ଡ ରଖିବେ ସେ ମୁଣ୍ଡମାଳୀ । ...

ଏ ଧରମ ଅଦାଳତ, କିଛି ନ ଲୁଗୁଇ କହୁବି ସତ ହେ,
ଦମ୍ଭେ ଦେଇ ମୋ ଛୁଇଁରେ ହାତ । ...

ହେଁ ଧର୍ମ ଅବତାର, ପ୍ରମାଣ ପାଖେ ଯେ ମାନନ୍ତି ହାର ହେ,
ଛୁଇଁ କହୁବି ତାଙ୍କ ପୟର । ...

ଜେଲଖାନା ପରେ ଆଖି ରଖି ମୁଁ କଦମରସୁଲେ ସାଣୀ ହେ,
କହେଁ, ପ୍ରଜା କେଡ଼େ ନରମାଣି । ..

ତୁମେ ମହାବଳ୍ତ ବଳି, ଶିଳ୍ପୀ, ମୁଁ ତୁମ ମୂର୍ତ୍ତିରେ ଛେଳି ହେ,
ନର ହୋଇ ଖାଅ ନରବଳି । ...

ତୁମ ରଜ୍ୟ ଅଧ୍ୟାୟାର କାଳକ୍ଷେ ଦେଲା ଅଳ୍ପ ଗାର ହେ,
ଝରେ ଲୁହ ଗୁଡ଼େଁ ଲହୁଧାର । ...

ବଣକର, ଛଣକର, ନିଆଁକର ପୁଣି ସୁନିଆଁ କର ହେ,
ଖାରପୋଡ଼ା, ପାଠପଢ଼ା କର । ...

ମଦ୍ୟମଦ୍ୟମରେ କର, ଶେଷ ଭୋଗ ଦେଉଁ ଓଷଧ କର ହେ,
ତୁମ କୁଣ୍ଡ ସେବେ ତାକତର । ...

ପାଳଗଦା, ଖତଗଦା, ବାଡ଼ ବଗାୟତ, ଗୋଗର ପଦା ହେ,
ସବୁଠାରେ କରବୋଷ ଲଦା । ...

ଦେଇ ଏତେମତେ କର, ନିଜି ଖାଉଁ କେତେ ବେତ ପାହାର ହେ,
ଗଧ ଟୋପି କା ମୁଣ୍ଡେ ସୁଅର । ...

ଅଶ୍ୱମତା, କାନମୋଡ଼ା, ରଗଡ଼ା ପଥରେ ନାକ ଘଷଡ଼ା ହେ,
କାର ପିଠିରେ ବିଧା ଗୁପୁଡ଼ା । ...

ଖଇ ପୁଟା ମୁଣ୍ଡପଟା ଖରାରେ କାହାକୁ ବସାଇଉଠା ହେ,
କାର ଦୁଆରେ ଖପର ଝୁଣା । ...

ନାଗରା କାହାର ଗଲେ ଗଲାଇ ବୁଲୁଅ ଗାଆଁ ଚଢ଼ିଲେ ହେ,
କାଟି କାହା କଟା ମାଂସ ପୁଲେ । ...

କାର ସାତକେଶି କାଟି, କାହାକୁ ପାଦରେ ଦେଇ ଚକଟି ହେ,
ଦେଲ କାହାକୁ ଜାଅନ୍ତା ମାଟି । ...

ଗଣ୍ଡେ ଖାଇ ଖଣ୍ଡେ ପିନ୍ଧି ସୁଖେ ଯେ ରହୁଲ ହେଲ ତା ବାପା ହେ,
ଉଣ୍ଡି ବେଲ ନିଅ ଦାଉ ସାଧୁ । ...

ଢ଼ୋ ନାସଙ୍କ କପଣ ଶୁଣିଲେ ଚରଳି ଯିବ ପାତାଣ ହେ,
ଉଡ଼େ ଭୁମର ନିନ୍ଦା-ନିଶାଣ । ...

ଦୁଃଖିନୀ ଗରଣୀ ନାରୀ ପେଟରେ ନଠରେ ଗୋଇଠା ମାରି ହେ,
କେତେ ମରାଇଲ ଶିଶୁ, ନାରୀ । ...

ପଇ ଅଗେ ସତ୍ତା ନାରୀ, ପାଶ୍ୱିତରେ କର ଅଦେଶ କାର ହେ,
ନେଲ ମନ୍ଦିତ ଉଲଗ୍ନ କର । ...

ପିତାମାତା ଅଗେ ହିଅ ଦଣ୍ଡାଧି ଦ୍ଵାତେ ଯେ ଦଣ୍ଡ ଦିଅ ହେ,
ଭେବିବାକୁ ନା ଅତଙ୍କା ଦେହ । ...

ରକତ ଉଠଇ ତାଜ, ନର ହୋଇ ଧର ପଶୁ-ପ୍ରକୃତ ହେ,
କେତେ ସହବ ଏ ବସୁମତୀ ! ...

କେତେ ସହୁଁ କପଣ, ପଦାରେ ପଦେ ପ୍ରକାଶ ଏମାନ ହେ,
କଲେ ମାନଦାନ ଦୁଏ ଜାଣ । ...

ଭୁମର ମାନ ମନ୍ଦିତ ଥିଲ କେଉଁ କାଳେ ସତ କହୁଁତ ହେ,
ସବୁ ଦ୍ଵାତେ ଦ୍ଵାତେ ସାରିଛ ତ । ...

କ୍ଷୀରଚୋର ଗୋପୀନାଥ ଅଡ଼କୁ ବଢ଼ାଇ କହୁଛି ହାତ ଦେ,
ନାହିଁ ନ ଥିଲା ତୁମ ମନ୍ଦତ । ...

ତୁମେ ଏଡ଼ିକି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ଥୋବର ମୁହଁକୁ ନାହିଁ କି ଲଜ ଦେ,
ମୋତେ କ୍ଷମାକର ମହାରାଜ । ...

ଯା ବାପ ଗୋସାପ ଅଜା, ସାତପୁରୁଷରେ ନଥିଲେ ରଜା ଦେ,
ଖୋଜେ ଗୁଣିବ ସ୍ବାଧୀନ ମଜା । ...

ବାମନ ପାଦ କି ଗୁମ, ସାତରେ କେ କରେ ବାଲିର ବନ୍ଧ ଦେ
ଛୁର ଜମିଦାର ମୋଦେ ଅଜ । ...

ଜମିଦାର ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ, ରଜା ବୋଲି ତୁମ ଛୁଇଁଟା କୁଣ୍ଡେ ଦେ,
ବଡ଼ ବଡ଼ପରେ ଗୁଲ ଦାଣ୍ଡେ । ...

ପାଉଅଲା, ଅଳ୍ପଅର, ମହାପୁର କବା ରତପୁର ଦେ,
ରଜ ପା'ନ୍ତ ଯେବେ ଅଧିକାର । ...

ମଣିଷ ଛୁଇଁରେ ଚଢ଼ି ବାଟ ଗୁଲୁଥାନ୍ତ ନିଶକୁ ମୋଡ଼ି ଦେ,
ଯାଉ ବଡ଼ଲୋକପଣ ପୋଡ଼ି । ...

ନୀଳ ଯେବେ ଅଧିକାର ପାଏ, ସେ ଝିବକୁ ବୁଢ଼ାଏ ଭର ଦେ,
ତେଣୁ ଦେଲ ଜମିଦାର ଛୁର । ...

ପରଜା ରଜବହୁଇ, ପ୍ରଜାଲୁଟି ସଜା ରଜସମ୍ପତ୍ତି ଦେ,
ପୋଡ଼ୁ ପରଜା-ଦଳନ-ମାଉ । ...

ପରଜା ପାଲକା ପାଇଁ ରଜଛବି ଶିରେ ଦେଇଛୁ ବନ୍ଧ ଦେ,
ନୁହେ ପରଜା-ଗଞ୍ଜଣା ପାଇଁ । ...

ଗୋଟି ଗୋଟି ପ୍ରଜା କୋଟି ମୁଣ୍ଡଝାଳ ତୁଣ୍ଡେ ମାରନ୍ତି ଖଟି ଦେ,
ଦୁଃଖେ ବସୁଥା ଯାଉଛୁ ଫାଟି । ...

ତୁମର ଅପକରମ ସହ ନ ପାରିଲା ଆଉ ଧରମ ଦେ,
ଏବେ ଭୁଞ୍ଜିବ କଲ କରମ । ...

ରଜା-ଜମିଦାର, ଚାନ୍ଦ ଶୁଭଦିଅ ଯେବେ ଦଶେ ସୁରୁଦି ଦେ,
ଶୁଭଦେବୁଁ କି ଦାଉ ନ ସାଧ ! ...

ଭବିଷ୍ଟ କ୍ଷତପୁରଣ ନେବ, ହେବ ତୁମ ଇଚ୍ଛାପୁରଣ ହେ,
ଖୋଜି ମରଣ ବେଳେ ଶରଣ । ..

ତୁମର ଭଲ ବନ୍ଧଣା, ଛାଡ଼ଣ ଗଡ଼ରେ ମିଶା ଚବଣା ହେ,
ତାଙ୍କୁ ପାରେ ସାବରୋମ ନଶା । ..

ପରଦେଶୀ ଗୋରା ପାଦ ଗୁଚି ନ ଗୁଡ଼ି କି ପାଟି ସୁଆଦ ହେ,
ଜାତି-ସରକାରେ ସାଧ ବାଦ । ..

ସବୁର ଗୁଣ ଗାରିମା, ଏହି ବଳୁଆନ ଅପକରମା ହେ,
ଠିକେ କହିବି ହେଉ ଶୁଣିମା । ..

ଖଣ୍ଡପଡ଼ା ଗଡ଼େ ଯାଇଁ ମାଲମାଧବଙ୍କୁ କହିବି କୁଇଁ ହେ,
ତହିଁ ବଳାଜାର ସୀମା ନାହିଁ । ..

ରଣପୁରେ ମଣିନାଗ, ଯା ପ୍ରସାଦେ ଛେଳି ପାଲଟେ ବାଦ ହେ,
ତାଙ୍କୁ କୁଇଁ କହୁଛି ନ ଗା । ..

ଖଜୁରା ଗଛର ଗୁଣ କି ବଞ୍ଚିବି, ଅତି ବଣରେ ଖୁଣ ହେ,
ଢଳ ପୁରୁଷ ହସାବ ଆଶା । ..

ଅଶୀ ବରଷରେ ପୁଅ ହେବା କିଏ କାହିଁ ଶୁଣିବି କହ ହେ,
ବୋହୂ ପଞ୍ଚୁକ ଆଖି ପୁଅ । ..

ମେମ ସାହେବଙ୍କ ସର ବଲ୍ ନାଚ ନାଚ କି ବାଦାଦୁରା ହେ,
ସଞ୍ଜ ସମୁଦ୍ର କୁଲ ବିହର । ..

ପୋଡ଼ୁ ସେ ସୁନ୍ଦରପଣ, ଯୋଡ଼ୁ ପରପ୍ରୀତି ହୃଦର ଗୁଣ ହେ,
ଆମ ଦେହୁଁ ଜୋକ ମୁଣ୍ଡେ ଲୁଣ । ..

ନୟାଗଡ଼େ ରଘୁନାଥ କୁଇଁ କହିବି ମୁଁ ଅଗ୍ନିବୃଷତ ହେ,
ଦେଇ ଲଢ଼ିବାବା ପଦେ ହାତ । ..

ରସିକ ମଞ୍ଜୁମଣି, ବାହା ହେଲ ଖୋଜି ନଜ ରଞ୍ଜଣୀ ହେ,
ଦେଲ ରକତେ ମିଶାଇ ପାଣି । ..

ନୟାଗା ନୟୋଗେ ରହ ଅଳ୍ପପୁରୁ ଗଣୀ ଅଳ୍ପର ହୋଇ ହେ,
ଗୌର ପୀ ମନ୍ତ୍ରର ପାଇ । ..

ପରାୟଣ ପ୍ରୀତି ମିତା, ଚାଷି ସୁଖୀ ହେଲ ଅଳିଠାଚଟା ହେ, -
 ତୁମେ ସତେ ଏଡ଼କ ନିଲଠା । ...
 ଛୁଇଁ ମାଆ ମାହେଶ୍ୱରୀ, ଆଠମଣ୍ଡିକେ ମୁଁ କହେଁ ବରୁଣ ହେ,
 ଧର୍ମ ଗଲଣି ଗଡ଼ୁ ବାହାର । ...
 ଚୁମ୍ବି ଭଜ ଶ୍ରୀ ଖୋଷା, ମେଣ୍ଡିଲ ନାହିଁ କି ପ୍ରେମ-ପିପାସା ହେ,
 ଧର୍ମ-ହେତରେ ବଳିଲ ଆଶା ? ...
 ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟି ଏ, ଭିନ ହେଉ ସଖ୍ୟା ରଖୁଛି କିଏ ହେ,
 ଏତେ ପାପ କି ବସୁଧା ସବେ ! ...
 ଗଡ଼ ରତନର ଟକ ସତକ, ଆଖିରୁ କାହାର ଲେଉଟକ ଗଡ଼େ ହେ,
 କିଏ ଉଡ଼ାନାହାଜରେ ଉଡ଼େ । ...
 ଧନା କରେ କଳା ଗାଈ, ଯେ ଧବଳେଶ୍ୱର କହନ୍ତି ଛୁଇଁ ହେ,
 ଥରେ ଗଡ଼ ଆଠଗଡ଼ ଯାଇଁ । ...
 ଭୁମ ଗଡ଼ କଥା ଶୁଣି, କାଠଗଡ଼ ସତ ପାଲଟିଲଣି ହେ,
 ବସି ସଲ୍ୟାସୀ ସେବନ୍ତ ଶ୍ରୀ । ...
 ଗୁଡ଼ ବସୁମେଶୀ ଭବ ଧର ବସୁମେଶ ଶିଷ୍ୟ ସୁଭବ ହେ,
 କଲ ବିଦେଶୀ-ବୋତଲ-ଭବ । ...
 କାଲ ପର ମାଲଗିର ଦୋଳପାତ ଦେଖି ଆସିଛି ଫେର ହେ,
 ଭୁଲ ହେବ କି ଜୀବନଭର । ...
 ବନାରସ କଲିକତା ବାଉନାନେ ହୋଇ ଅମରମଣ୍ଡ ହେ,
 ଯେବେ ଉଲଗ୍ନେ ମଣ୍ଡନ୍ତି ଶ୍ରୀ । ...
 ଧର ରଙ୍ଗ ପିତଳାସ ବାଗ୍ଗାନା ରଙ୍ଗ ଅଙ୍ଗରେ ଭର ହେ,
 ଭବ ସତେ କି ସେ ସର୍ବସୁ । ...
 ରଙ୍ଗ ପାଣି ହରହର ହର ପଡ଼େ ଅବା ହିକେଶୀ ଧାର ହେ,
 ତହିଁ ନୂଆଁର ଦଥ ଯା ଶିର । ...
 ଦେଖି ଏ ବିରସ ନାଟ ଘରେ ଘରେ ପଡ଼ିଯାଏ କବାଟ ହେ,
 ତୁମେ ଏଡ଼େ ଅଲଗୁନୁ ଧଟ । ...

ପୋଡ଼ୁ ତୁମ ରସିକତା, ଘରେ ବସି ଅଣୀବରଷ ମାତା ହେ,
 କରେ ସୁଲୁ ଗୁଣ ପ୍ରେମ ଚିନ୍ତା । ...
 ନିଶି ନିଶିବଦବେଳେ, ପାନିଗୁଣୀ ମନ ଶିକାରେ ବଳେ ହେ,
 ତୁମ ପାଶୁରର ସଙ୍ଗ ମେଲେ । ...
 ବାରିପଦା ଅମ୍ବିକେଇ ପଦେ ଛଡ଼େ ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ହେ,
 ଗଳ୍ପବିଜୟ ଶୁଭ ହୋଇ । ...
 ରଙ୍ଗବୋଲା ବଙ୍ଗବାଲା, ସତେ କାମିକଳା ଗୁଣରେ ତଳା ହେ,
 ଦେଖ ଯା ଘଣ୍ଟ କୁଚ ମଉଳା, ...
 ମଣିଲେ ସେ ରାଜପୁରୀ, ଝରିଲେ କନ୍ଦର୍ପଦର୍ପ ସୁନ୍ଦରୀ ହେ,
 ପ୍ରେମ କାରବାରେ ଯେ ହୃଦୟ । ...
 ତାଳଚେର ହିଙ୍ଗୁଳାଉ ଛୁଇଁ ସତକଥା କହିବି ମୁହଁ ହେ,
 କିଛି ଟିକେ ଲୁଗୁଇବିନାହିଁ । ...
 ଶ୍ରୀମ ହ୍ରମ ଦରବାରେ କଳାପୋତା ଦେଖି ଛୁଇଁ ମୋ ଥରେ ହେ,
 ନିଏ ବାପ ଥରେ ପୁଅ ଥରେ । ...
 ନାହିଁ ଚଣ୍ଡାଳ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଜାଲ କି ଅଜାତି ଭିଳେ ବାରଣ ହେ,
 ନାହିଁ ବାପ ପୁଅ ଭେଦ ଜ୍ଞାନ । ...
 ଗୁର ନାବା-ଭେପୋଇଁ ଧର୍ମ ଅଧର୍ମ ତ ବାରିଲ ନାହିଁ ହେ,
 ଯମଦୂତ 'ଛନ୍ଦ୍ର ପଥ ଚାହିଁ । ...
 ଦନରାତି ରଜି ହୁଏ ହୃଦ ବାବାଜିଏ ମଣିଲେ ପୁରୀ ହେ,
 ଝୋଜି ଗଣିକ ହୌବନଶିରୀ । ...
 ହ୍ରମେ ଏଡ଼ିକି ହାସ୍ୟ, ଚିଆଁରେ ଲେଖ 'ନିମକହାସ୍ୟ' ହେ,
 ନାହିଁ ହ୍ରମକୁ ଲଜ ସରମ । ...
 ଦଶପକ୍ଷରେ ଯା ତରେ ଝାଡ଼ାବାନ୍ତି ଶୁଭ ପଳାଏ ଖରେ ହେ,
 ସେହି ମହାବୀର ଛୁଇଁପାରେ । ...
 ନିଅରରେ ଛଅ ଗଣୀ, ବେହୁଅପଣରେ ଥୋଇଲ ଅଣି ହେ,
 ରାଜକୋଳ୍ପ ପଳାଇଲ ଗଣୀ । ...

‘ପଳେଇ ମଣିମା’, କ୍ଷମା କର, ଗାଏ ତୁମ ଗୁଣଗାରିମା ହେ,
 ବୋଲିଦେଲ ଯା କୁଳେ କାଳିମା । ...
 ହସ ଲଗେ ଦେଖି ଭଲ ଅନ୍ତସ୍ତରେ ଶ୍ରେୟ ପୀରଇପାଲ ହେ,
 ଅମ କପାଳେ କି ଏହା ଥିଲା । ...
 ଅତି ଭାବେକଲେ ପରା, ଭାରିଥା ଲୁଚେ ପ୍ରୀତିପମର ହେ,
 ବାଜେ କି ଅପବାଦ ନାଗରା । ...
 ତେଜାନାଲେ ଯିବି କୁଦି, ହୁଇଁ ନହବି ମୁଁ ଜୋରଦା ଗାଦି ହେ,
 ଜଳ ପୋଡ଼ିଯାଉ ତୁମ ବୁଦ୍ଧି । ...
 ବେଶ୍ୟା ବିବସନ କର ବାବାଜିକୁ ଯାତ ଯୌବନ ଶିରା ହେ,
 ରସେ ଡାକଇ ବିଶୁଦ୍ଧ ହରି । ...
 ବାବାଜି ଭଜନମାଳେ ସଜାଇ କୁଳଟା କୁଚ ଯୁଗଳେ ହେ,
 ମୁଁ ଲୁଗୁଅ ଜାଲୁ ଯୁଗଳେ । ...
 ଦେଖି କା ସୁନ୍ଦରପଣ, ପରଶ ଜଣେ କରାଅ ରମଣ ହେ,
 ଏଥୁ କି ଅଛି ରସିକପଣ ! ...
 ଅରେ ଚମକ ଦ୍ଵାଦଶୀ ତିରିଆଗଡ଼େ ଦେଖି ମୁଁ ଖୁସି ହେ,
 ଏବେ ଅଖି ଆଗେ ଯାଏ ଭାସି । ...
 ପରଜାକୁ କୁଅବୁଅ କର କାଳିକାର ମେଷ୍ଟଡ଼ ହୁଅ ହେ,
 ରୁଣା ପରେ କି ପିମ୍ପୁଡ଼ ଠିଆ । ...
 ଘରେ ଘରେ ପଶିକରି ଲୁଟିବି ଯୁବତୀ ଯୌବନଶିଖା ହେ,
 ଲେ ବଜାରେ କହୁ ବଜାସ । ...
 ପୋଡ଼ୁ ସେ ରସିକପଣ, ଅନ୍ତସ୍ତରେ ଯାଇ ଘରଣୀ ଗଣ ହେ,
 ହେଉନାହିଁ ତ ଗଣୀହୁରଣ ? ...
 ଅଜ ଅଜ ରଜ୍ୟ କଥା, କେତେ କହୁବି ମୋ ଘୁରାଏ ମଥା ହେ,
 ସବୁ ଗୋଟିଏ କଥାର ଲଥା । ...
 ବଡ଼ଦରେ ବିନିକେଇ, ସାତକୋଶୀ ଶ୍ରେୟ ମୁଣ୍ଡ ରଢ଼େ ହେ,
 ସତ କହୁବି ତାକୁ ଅନାଇ । ...

ବଡ଼ାମା ଖଡ଼୍‌ଗଧାରଣୀ, ନଶି ନଶବଦେ ବନଗୁରଣୀ ହେ,
ତାଙ୍କୁ ହୁଇଁ କହେଁ ଗୁପ୍ତବାଣୀ । ...

କେତେ କଅଁଳ କୁଆଁରୀ ରାତି ଅଧବେଳେ ଚଢ଼ି ସୁଆରୀ ହେ,
ବଜେ କରନ୍ତି ଅଳ୍ପପୁରୀ । ...

ଯୁବକ କୋଳୁଁ ଯୁବତୀ ନଶି ଅରସାରେ ପୁରୀ ମଣ୍ଡଳ ହେ,
ରାଜରାସରେ ରାତି ପୁହାନ୍ତି । ...

ଦାଣ୍ଡେ ହାଟେ ବାଟେ ଘାଟେ ନଇନାଳକଲ ଗହ୍ୱର ପାଟେ ହେ
କେତେ ନାରୀ ହରୁଛ କପଟେ । ..

ତୁମକୁ ଦିଅଁ ଲହୁଣୀ ଦେଇ ହରାଇଛୁଁ ମାଆ ରଜଣୀ ହେ,
ଖାଇ ବଦଳେ ମାଡ଼ କହୁଣୀ । ...

ହେଲେ ପରଜା ରଇତ, ଆମର କି ନାହିଁ ମାନ ମହତ ହେ,
ନଜ ଝିଅ ବୋହୂ କି ଦଅନ୍ତ ? ..

ପାଇ ବିପୁଳ ସମ୍ପଦ ସମ୍ପଦ ମଦରେ ହୋଇଲ ଅମ୍ଭ ହେ,
ଦେଶେ ପଶୁ କଲ କୋଳ କନ୍ଧ । ..

ରାଜସିଂହ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ନଶିବନ ତଳ ତଳପେ ଶୋଇ ହେ,
ତହିଁ ପାରେ କି ଚରଣ ରହୁ ।

ଏ ମୋ ବିଶାଳ ଉଜ୍ଜଳ, ସାହିତ୍ୟ ସମୃଦ୍ଧ ଯାର ବିଶାଳ ହେ,
ଯାର ବିଶାଳ କଳାକୃଶଳ । ...

ଯାର ପଠାଣୀ ସାଥୀନ୍ତ ଦେହେ ବହୁଥିଲ ରାଜରାଜତ ହେ,
ଦେଲ ତା କୁଳେ କାଳି ବୋଲି ତ । ...

ତାର ରଞ୍ଜିତ ଛୁଆ ବୈଦେହୀ ଗାଇ ଗୋଟିଲ ମାଆ ହେ,
ତୁମେ ବୁଢ଼ାଇଲ ତାର ନାଆଁ । ...

ମଣିଲ ପାରଳା ଗଲା ଯା' ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭୁବନୀମାଳା ହେ,
କି ସାହସେ ବୁଢ଼ାଅ ତା ରେଳା । ...

ପ୍ରଗୁରୁଲ ବିରାଜିତା, ପରଜାକୁ ଅଛା କାଟିଲ ଚିତା ହେ,
ଜାତି-ମାତି ଲୁଗିଲ କି ପିତା । ...

ସରଗଲ ସାଗ ଦେଶ, ମର ମୋ ସମାଜ ହେଲ ପାର୍ଶ୍ବ ଦେ,
ଜଳ ପୋଡ଼ିଯାଉ ଶୁକବଣ ।...

ଯେତେ ଯେତେ ଅତ୍ୟାଚାର କରଗଲ ତିକେ ମନେ ବିଚାର ଦେ,
ଠିକେ କହୁଛ ହୋଇ ନାଗର ।

ବିଶିଷ୍ଟ ବୋଲି ଦାନ୍ତ କଥା କହୁଁ ଦେଇ ପାଟିରେ ହାତ ଦେ,
କେତେ ସ୍ଥାନମାନ କଥା ଏ ତ ।...

ଅମ ଧନେ ଗଳ୍ପାଘର ଭର, ଛୁଣ୍ଟା କନ୍ଦା ନାହିଁ ଅମର ଦେ,
ପିଟି ପଡ଼ିଲା ଦାଣ୍ଡେ ଗୁମର ।

ଜଳେ ତୁମ କଲ ଚୁଲି, ଅମେ ହେଲୁ କଲକଉଅ କୁଲି ଦେ,
ଗଲ ଅମକଥା-ସବୁ ଭୁଲି ।

ପରଜାଙ୍କ ଅରଦଳି ହକ ସବୁ ଦେଲ ପାଦରେ ଦଳି ଦେ,
କେତେ ବିଲଭି କୁକୁର ପାଳି ।...

କେତେ କେତେ ଗୁଣିଙ୍କର ଘର ଲୁଟି କଲ ସବସ୍ତୁ ଜୁର ଦେ,
ଶେଷେ ହେଲେ ସେ ଦେଖୁଁ ବାହାର ।

ନୁହେଁ ଦର୍ପଟି ଗୋଟିଏ, ଗଇଜେ ପ୍ରମାଣ ଅଛି କୋଟିଏ ଦେ,
ପାଉ ନାହାନ୍ତି ଦାନା ମୁଠିଏ ।...

ଲୁଟିଲ ଘର ଦୁଆର, ପିଠିରେ ଦେଲ କୋରଡ଼ା ପାହାର ଦେ,
ରାଜ୍ୟେ ରହୁବେ ହୋଇ କାହାର ?...

କଟକ ସହରେ ଆସି, ଉକ୍ତା ଟାଣେ ତୁମ ନଟିଆ ଗୁଣି ଦେ,
କାଟେ ଅଧେ ଦନ ଉପବାସୀ ।

ଦୂର ରେଗୁନରେ ଯାଇ କେତେ ପିଲା ବୁଢ଼ା ମୋ ଗୁଣିଭାଇ ଦେ,
ଖଟେ ମାଆ ଭଉଣୀକୁ ନେଇ ।

ବଦେଶରେ କଲଘରେ କୁଲିଗିରି କର କା ଦନ ସରେ ଦେ,
ପୁଟ ପରେ କେ ଭୋକରେ ମରେ । ..

ଆଖି ଯା ଦେଖିଛୁ ମୋର, ଜାବ ଗଲେ ଯିବନାହିଁ ପାଶୋର ଦେ,
ଗଡ଼େ ଠିକାଦାର କାରବାର ।...

ନ ସହ ପେଟେ ବିକଳ, ମଠର ପାଖରେ କୁଟୁମ୍ଭ ଠୁଳ ହେ,
 ଗୁଳି କରତେ ବିଦାୟ ବେଳ ।...

କେତେ କିଶୋରକିଶୋରୀ ଘରଦ୍ୱାର ଭୁଲ ବନ୍ଧୁ ପାଶୋର ହେ,
 ଯାନ୍ତି ଠିକାଦାର ଗାଡ଼ି ଧର ।...

ମଣିଷକୁ ପଶୁ ମଣି, ଠିକାଦାର ଜଣ ଜଣକୁ ଗଣି ହେ,
 ଦିଏ ମଠରେ ପକାଇ ଖଣି ।...

ମଠର ଭିତରେ ରହୁ କାତରେ କାନ୍ଦନ୍ତି ଅତୁର ହୋଇ ହେ,
 ବୋଧେ ଠିକାଦାର ବେତ ଦେଇ ।...

ନମିଷେ ତର ନ ସହେ, ପବନ ବେଗରେ ଅଖି ମୋ ଧାଏଁ ହେ,
 ତିଳିଶାଳୁଁ ତେଜାକାଳ ଯାଏ ।...

ଶୁଭିଯାଏ କାନ୍ତେ ନାଦ, ମୃଦଙ୍ଗ ଘରେ ଯେ ବାଜେ ବାଇଦ ହେ,
 କେତେ ବିକଟାଳ ସେ ଶବଦ ।...

ମୃଦଙ୍ଗ ଘର ଭିତର କର ଦେଇଛ ଜାଅନ୍ତା ମରଣ ହେ,
 ହୁଏ କି କଲବଲ ଜୀବନ ।...

କାଳେ ତା ବିକଳ ଡାକ ଶୁଣି ଦୁଃଖେ ଧାଇଁ ଅସିବେ ଲୋକ ହେ
 କର କାର୍ତ୍ତନ ତା ଗୁରୁପାଖ ।...

ନଶ ଗୋଟି ଗୋଟି କର ଉପାଡ଼ି କା ନଖେ ଆଲିପିନ୍ ଭରି ହେ,
 ମାର ପାଣି ଛୁଆଁ ଚେତା କର ।...

ପାନରେ ମରତ ଭରି କଲବଲେ କେତେ ମାରିଛ ଧରି ହେ,
 ନାଶ ମର୍ମସ୍ଥରେ ଛୁଆଁ ଭରି ।...

ଯେବେ କେ ପାଖକୁ ଗଲୁ, ଲଙ୍ଗାଳା କର ନଗୁଥ ଅମଲ୍ ହେ,
 କନି କି ବେଭର ଏହା ଭଲ ।...

ଭାବେଁ ତୁମେ ଅଗ ଗବ, ନ ପାଇବ ଜଳ ପାତାଳେ ଠାବ ହେ,
 ଅଗ ତୁମର ବିଗୁର ହେବ ।...

ମଣିଷ ଜନମ ପାଇ ବଳଦ ବଦଳେ ମଣିଷ ନେଇ ହେ,
 ଟାଣ ଖସିବେ ଟଣାଅ ମହ ।...

ଲେଖିବାକୁ ଏ ଚରଣ ନ ବଳେ ମୋ ମନ ନ ଚଳେ ହାତ ହେ,
ପଶୁକୁଳେ ଯା ନୋହୁଲ ଜାତ । ...

ଆନ କେ ହୁଅନ୍ତା ରଜା, ହୁଅନ୍ତ କି ଗ୍ରମୁ ତାର ପରଜା ହେ,
ସଜା ଦଥନ୍ତା ବୁଝନ୍ତ ମଜା ।

ସଜାଇ ତୁମକୁ ଘୋଡ଼ା ସବାର ହୁଅନ୍ତା ମାରି କୋରଡ଼ା ହେ,
ଭୁଣ୍ଡେ ଭରନ୍ତା ପିତା ତରଡ଼ା । ...

ଭରନ୍ତା ମାଆ ମଙ୍ଗଳା ତତଲ ବାଲିରେ ରଜା-ବେଙ୍ଗଳା ହେ,
ଯୋଗ ଦଥନ୍ତା କର ଲଙ୍ଗଳା । ...

ଅସଲକୁ ଗୁଡ଼ି ସୁଧ ଶହେ ଭାଗୁଁ ଭାଗେ ହୁଅନ୍ତା ଶୋଧ ହେ,
ଟିକେ ପାଆନ୍ତ ବା ମନେ ବୋଧ । ...

ପରଜାଙ୍କ ତଣ୍ଡି କାଟି ଧନମାନ ସବୁ ନେଇଛ ନୁଟି ହେ,
କେତେ ଦେଇଛୁଁ ରକତ ଭେଟି । ...

ଗତ ଖାଇ ନାହିଁ ଖାତ, ଅଲଗା କଥା ସେ ଲର ନାହିଁ ତ ହେ,
ହେଲୁ ତେଜଶି ବରଷ ଗତ । ...

ବିଶ୍ୱାଳସୁଅ ଦଥାନ ରାଜଜେମା ପ୍ରେମେ ବଳାଇ ମନ ହେ,
କରିଥିଲେ ଯେ ମେଳି ଭାଷଣ । ...

ସେ ତ କନ୍ଦି କୋଲ ଗୁର, ଅଡ଼ିଲେ ତଡ଼ିବେ ପୀରଢିଗୌର ହେ,
ହେଲେ ଦଥାନେ ତ ହରବର । ...

ଲେଡ଼ିଲେ ସଇନବଳ, ପୋଡ଼ିଲେ ପତର କୁଡ଼ିଆ ମାଲ ହେ,
ଆଖି ମୋ ନ ଦେଖୁ ଏ ବିକଳ । ..

ଅଛି ଗେ ମେଳିଆ ତୋଟା, କନ୍ଦୁଣିଙ୍କ କୁଚୟୁଗଳ କଟା ହେ,
ଯହିଁ ହେଲୁ ପେଟରେ ଗୋଇଠା । ...

ନବାରି ଆନ ଅଥାନ ଭରଲ ବନ୍ଧୁକ ସଙ୍ଗୀନ ମୁନ ହେ,
ମାଆ ରକ୍ତେ କଲ ଶିଶୁ ସ୍ଥାନ । ...

ମାଆ ବୁକୁଁ ସ୍ନେହବାରି ନ ଝରି ରକତ ପଡ଼ିଲୁ ଝରି ହେ,
ଦେଲ ତାକୁ ଛୁଆ ମୁହେଁ ଭରି । ..

କଥ'ଲ ଶିଶୁ ଅଜ୍ଞାନ ଚପ୍ର ରକ୍ତ ପିଏ ଭାବ ମା ପ୍ରନ ଦେ
 ରକ୍ତ ଶୋଷର ଶିଶୁ ଜୀବନ । ...
 ମାଆ କୋଳୁ ଟାଣି କାହିଁ ଖଣ୍ଡ ଦୂରେ ଛୁଆ ଦେଲ ପକାଇ ଦେ,
 ଛୁଆ ମଲ ମାଆକୁ ଚକାଇ । ...
 କାହିଁ କର ବଳାହାର ମାଆର ଯୌବନ କରଲ ଜୁର ଦେ,
 ବାପ ପୁରୁଷାଙ୍ଗେ ଦେଇ ଖୁର । ...
 ବିକଳେ ଯେ ମାରେ ତଥା, ତା ପ୍ରସବ ଛାନେ ଦେଇଛ ତଥା ଦେ
 ହିଅ ଦରୁଛ, ବାପଟି ଠିଆ । ...
 ଜୋତାରେ କାହାକୁ ମାଡ଼ି ପୁରୁଇଛ କେତେ ବାଉଁଶ ବାଡ଼ି ଦେ,
 ପୋଡ଼ି ନ ମଲ ଚଡ଼କ ପଡ଼ି । ...
 କାହିଁ ବଣ ଅଦୁଆଳେ ଲୁଚି କେ ରହୁଲ ପତରମାଳେ ଦେ,
 ପ୍ରାଣବିକଳେ କେ ଚଢ଼େଇଲେ । ...
 ମାରିଲ ବନ୍ଧୁକ ଗୁଳି, ହନୁପରି ଗଛୁଁ ପଡ଼ିଲେ ତଳି ଦେ,
 ଦେଲ ବାପ ଆଗେ ପୁଅ ବଳି । ...
 ଟାଣି ଦୁଇତାଳ ଯୋଡ଼ି ଦୁଇ ଗୋଡ଼ ବାନ୍ଧି ଦେଇଛ ଗୁଡ଼ି ଦେ,
 ପାଡ଼ି ହୋଇ ମଲ ଗୁଡ଼ି ରଡ଼ି । ...
 କାହିଁ ଭୂଅପୁଣୀ ଜଣେ ଲଜ ରସେ ଲୁଚେ କବାଟ କଣେ ଦେ,
 ଗୌର ପରି କେ ତା' କାନ ଟାଣେ । ...
 ଲୁଚିଲ ଦେଇ ବିପଦ, ବନ୍ଧୁଲେ ଠୁଲ ଶୋଭାସମ୍ପଦ ଦେ,
 ଯହିଁ ଦିଆ କଳା ଜଉମୁଦ । ...
 ବସିଛ ନିନ୍ଦା ବଜାର, ମଲେ ଘରଣ ବଢ଼ଣ ହଜାର ଦେ,
 ଏବେ ଦେବ ତାହାର ବିଗୁର । ...
 ବଇଁଶି ତୁମ ଭାଇ, ଦେଲ ତାକୁ କଳାପାଣି ପଠାଇ ଦେ,
 କାଳେ ସରଗେ ରହୁଲେ ଯାଇଁ । ...
 ମରିନ ଭାଇ ଗୋବିନ୍ଦ, କେ କହିବ ଲଙ୍ଗରଜ ଅନନ୍ଦ ଦେ,
 ଅତି ହଜା ଦାତେ ଶକଦଣ୍ଡ । ...

ବନ୍ଦୀଶାଳେ ଭରି ମାଡ଼ ଦେଇ ଭାଙ୍ଗିଥିଲ ଯାହାଙ୍କ ହାତ ହେ,
ତାଙ୍କ ହାତୁଁ ପାଇବ କି ଶୁଭ । ...

ଅଜି ମାଟିକଟା ହାତ ଖୋଜିରୁଲେ ତଣ୍ଡିକଟା-ରକତ ହେ,
ପରଶିବା କିଏସେ ଶକତ । ...

ଲୋକନାଥେ ମୋ ଭରସା, ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଚକୋର କରନ୍ତି ଅଶା ହେ,
ଉଦ୍ଦେ ଚୈତନ ହେଉ ସୁଦଶା । ...

ଅଜ୍ଞ ଯେତେ ଅତ୍ୟାଚାର, ଅଥବା ଶୁଭରେ ପଥର ଗାର ହେ,
ଗଡ଼େ ମାରବେ ନୟନୁଁ ମାର । ...

ଭଣ୍ଡପୁର ପାସିକାଠେ, ରଘୁ ଦବାକର ରକତ ଛୁଟେ ହେ,
ଭାବି ପଥର ଶୁଭ ମୋ ପାଟେ । ...

ଗାଙ୍ଗପୁର, ତାଳଚେର ଦରବାର କଲେ ଯେଉଁ ବିଚାର ହେ,
ହେଲୁ ମେସିନ୍ ଗନ କାରବାର । ...

ଦାବାକୁ କାନେ ନ ଧରି ଅସଂଖ୍ୟ ପରଜା ଦେଲେ ଯା ମାର ହେ,
ବଶିଜନ୍ତୁ କି ମାରେ ଶିକାରୀ ! ...

ତେଜାନାଲ ଗୁଳିମାଡ଼ ଭାଙ୍ଗିଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶୁଭର ହାତ ହେ,
ନଟେ, ହୁସି ମଲେ ଖାଇ ମାଡ଼ । ...

ମାଳକଣ୍ଠପୁର ଗାଆଁ ନଈ ତୁଠେ ଉଠେ ବାଜିଆ ନାଆଁ ହେ,
ମଲା ପଛେ ନ ଶୁଭିଲା ନାଆ । ...

ଅଜି ବାଜେ କାନେ ମୋର ବାଜିଗୁଡ଼ିକ ବିକଳ ଚିତ୍କାର ହେ
ହେଲା ପୁଲିସ ଗୁଳି ଶିକାର । ...

ଅଖି ଆଗେ ଯାଏ ଦଶି ସଜପୁଟା ଫୁଲ ହୋଇନି ବାସି ହେ,
ସିତେ ସରଗେ ହସଇ ବସି । ...

ଦେଖ ଶୁମୁ ଦୂରେ ଦେଖ, ଦଶେ ସାନ ଭାଇ ବାଜିର-ମୁଖ ହେ,
କାନେ ବାଜେ ବାର ବାଜି ଡାକ । ...

ଶୁଭ ମୋ ଯାଉଛି ପାଟି, ଅଖିରେ ଲୋତକ ଉଠୁଛି ଫୁଟି ହେ,
କଥା ରହୁ ମଥା ଯାଉ ତୁଟି । ...

ଶିଶୁ ବିଭୀଷ କରମା ଚଢ଼ି ଗୁରୁ କୋଣାରକ ଧରମା ହେ,
 ରଖିଥିଲୁ ତା ଜାତି-ଗାରିମା । ...
 ଚଢ଼ି କୋଟି କୋଣାରକ ରଖିଲେ ବାଜି ମୋ ଦେଶ ଟେକ ହେ,
 ଧନ୍ୟ ଯା ଲାଗି ଅମରଲୋକ୍ୟ ...
 ମୋ ଜାତି-ହାତୀ-ମାଦୁଳ ଦଳି ଯାଇ ନାହିଁ ବାଜି ଶୁଭ୍ର ହେ,
 ଖୋଜି ବୁଲେ କି ରାଜ-ରକତ । ...
 କରନ୍ତା କେନ୍ଦ୍ର ଅର୍ପଣ ଲକ୍ଷ ରାଜରକ୍ତେ ଢଳ ତର୍ପଣ ହେ,
 ତୃପ୍ତ ହୁଅନ୍ତା ଢେଡ଼ ପରାଣ । ...
 ରାଜ୍ୟ ଶୁଭିଚାର କରି ସାଗ ଦେଶଟାକୁ ଦେଇଛ ସାର ହେ,
 ନର-ରାକ୍ଷସ ରୂପକୁ ଧରି । ...
 କେତେ ଯେ ଫିକର ଖଞ୍ଜି ପରଜା ପୁଅକୁ ମାରିଛ ଗଞ୍ଜି ହେ,
 ତୁମେ ସବୁ ଏକା ଲାଜ ମଞ୍ଜି । ...
 ଚର ଅବଦେଲା କରି ଭବିଷ୍ୟ ଦେବ ଶିଳାକୁ ମାରି ହେ,
 ଗାଡ଼ିଚକ ଏବେ ଗଲୁ ଘୂରି । ...
 ଅମର ରକତ ଶୋଷି ରାଜକୋଷେ ଧନ ଦେଇଛ ଠେଁସି ହେ
 ଆଉ ନାହିଁ ବେଳ ଡେରି ବେଶି । ...
 ଲେଖି ସେ ବେଳ ଗଡ଼ି, ଗଲୁ ସବୁ ଏବେ ଦାଣ୍ଡରେ ପଡ଼ି ହେ,
 ଦେବୁଁ ନାହିଁ କଡ଼ା ଡାଳୁ ଶୁଡ଼ି । ...
 ଅସଲେ ମିଶାଇ ସୁଧ ନଷ୍ଟେ ନେବୁଁ ଆମେ ଯୁ ପ୍ରଜିଶୋଧ ହେ,
 ଆଉ ନ ଘେନବୁଁ ପିଲବୋଧ । ..
 ଭବିଷ୍ଟ କରିବ ବୋଧ ଦେଇ ଗୋଟେ ଗୋଟେ ମନ୍ଦିର ପଦ ହେ,
 ଅଛି ତୁମ ପରି କେ ଅବୋଧ ? ...
 ଭବିଷ୍ଟ ପ୍ରଜାମଣ୍ଡଳ ଠକାଇବ ଚଢ଼ି ପ୍ରଜାମଙ୍ଗଳ ହେ,
 ହାରିଯିବ କି ହଳ ଲଙ୍ଗଳ ? ...
 ଆଜି ପାଜ ନାଜୀ ପରି ହୁକୁମ ବିଧି ଯା ଦେଶୁ ବାହାରି ହେ,
 ପାଦଚଟାକୁ ଫିକର କରି । ...

ଅମ ଧନ ଡାଇ ପିଇ ତୁମ ଗୁଣ ଗାଇ ବୁଲିବେ ଯାଇ ହେ,
 ଗୋଟିପରିକି ଅମର ହୋଇ । ...

ହୁକୁ ମୁସଲିମ ବାଦ ବଢ଼ାଅ ଅଦମ ଓଡ଼ିଆ ଭେଦ ହେ,
 ଭାଇ ଭାଇରେ ଭେଦ ବିବାଦ । ...

ପାଟଣା ପାଟଣେଶ୍ୱରୀ ଛୁଇଁ କହୁବି ମୁଁ ହେମତ କର ହେ,
 ଗୁମ୍ଫା କରୁଛ ଓସ୍ତାତଗିର । ...

କୋଶଳ କଳା ମଣ୍ଡଳ, ସବୁ କଳାପୋତା ଯେଉଁଠି ଠୁଳ ହେ,
 ମନେ ପଡ଼େ ଲୁଇସେନ୍ସ ବେଳ । ...

ପାଢ଼ିଆଲ ପ୍ରେତ ପର ଭବ ଦେଶେ ରେଦଭବ ଭୟର ହେ,
 ତପ୍ତ ବୈତରଣୀ ହେବ ପାର । ...

ଗଲୁତ ଫସରପାଟି କାଶିଆ କପିଳା ଆଉ ନ ରେଟି ହେ,
 ହେଲୁ କୋଶଳ ରାଜକ ମାଟି ।

କଳାହାଣ୍ଡି, ସୋନପୁର, ବୌଦ୍ଧ ସଙ୍ଘେ କଲ ଚୌନାଉ ହିର ହେ,
 ପାଣିଫଟା ଧଇଲୁ ଏଥର । ...

ସମ୍ବଲପୁରକୁ ଯାଇ ମୋ କଥା ଅପଥା ପାରକି କହ ହେ,
 ବୁଢ଼ାଲଙ୍ଗକୁ ଟିକିଏ ଛୁଇଁ ? ...

ଶଳାରେ ତୁଳସି ମାଳ, ଚିତାଚଉତନ ଭଲକ କଲି ହେ
 ଦେଖି ଭୁଲୁ ବେଳ ଗଲୁ ଗୁଲି । ...

ଅଖି ବୁଜି ସିନା ପୁଷି ଖୁସିମନେ କ୍ଷୀର ପିଉଛି ବସି ହେ,
 ଦୁନିଆକୁ ଗଲଣି ତ ଦଶି । ...

ଭବିଷ୍ଟ କୃପ ମଣ୍ଡଳ ସର ପରା ଆଉ ଟେକିବ ବେଳ ହେ,
 ଝାଡ଼ି ଜଙ୍ଗଲେ ରହୁ ମୃରୁଖ । ...

ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷର କାଚ ଆଉ କେତେ କାଳ କରବ ପାଞ୍ଚ ହେ
 ତୁମ ଲାଗି ଏ ଓଲଟ ଖେଳ । ...

କହୁହାଁଁ ବେଳ ଆଉଁ ମହତି ପଦ୍ମରେ ପଡ଼ି ନ ଯାଉ ହେ,
 ଦାତେ ଜର କାଟି ନାହିଁ ଆଉ । ...

ମୋ ଅଗତ ପୋଥି ଗାଥା ପିଟାଇଲେ ତୁଣ୍ଡେ ପୁଟେ ନା କଥା ହେ,
ଲୁଜେ ଗ୍ରାସ ନଇଁପଡ଼େ ମଥା । ...

ଗଙ୍ଗାଠାରୁ ଗୋଦାବରୀ ଥିଲା ଯେ ଓଡ଼ିଆ ସୀମା ବସ୍ତାର ହେ,
ଦିନେ ତା ଜାତି ପତାକା ଧରି । ...

ତୁଟିଛି ମାଆର ଶିଶୁ, କାଟିଛି ରଗାସା ଜବର କର ହେ
ତହୁଁ ଛୁଟେ ରକତ ଲହରୀ । ...

ସାତ ସିନ୍ଧୁ ତେର ନଈ ଯେ ଜାତି ବଣିଜ ବୋଇତ ବାନ୍ଧି ହେ,
ଗଲା, ସେ ଦିନ ସପନ ଗୁଲ । ...

ଯେ ଜାତି ପାଇକପୁଅ ବୁଢ଼ାଇ ଅଗତି ରକତ ସୁଅ ହେ,
ଘରେ ଫେରିଛି ମରଦ ପୁଅ । ...

ରହିଛି ସେ ଜାତି ଜାଇ, ଜାତି ଅବନତି ଭ୍ରମର ପାଇଁ ହେ,
ଗାଉ ରଖେ ମୋ ପାଇକ ଭାଇ । ...

ଗଡ଼େ ଗଡ଼େ କରି ବାଣ୍ଟ, ଗଢ଼ିଲା ଯେ ଜାତି ଏ ଗଡ଼ଜାତ ହେ,
ଅଜି ମାର ନା ମୁହଁରେ ନାତ ! ...

ଆମର ଯାନ ଯାତରୀ ଆମ ପିଠା ପଣା ମିଠା କାକରୀ ହେ,
ସବୁ ଅଛି ଏବେ ଏକାପରା । ...

ବାର ପୁନେଇ ପରବ, ଝୋଟି ପକା ଚିତାଲେଖା ଗରବ ହେ,
ଅଛି ଏକାପର ତ ସରବ । ...

ଏକା ଆମ ବେଶଭୂଷା, ଏକା ଆମ କଷ୍ଟ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ହେ,
ଏକା ଆମର ମାଉସି ଖୋଷା । ...

ଏକା ମୋ ରାଗ ରାଗିଣୀ ମରଗ ଦୁଆର ଏକା ମଶାଣୀ ହେ,
ଆଉ ନ ଖାଉ ପର ଗୋସାଣୀ । ...

ଏକା ଆମ ଶିକ୍ଷା ଦାକ୍ଷୀ, ଶିଶୁ ଚିତ୍ତ ଦେଖ ରକତ ଏକା ହେ,
ଚକାଡ଼ୋଳା ତ ଭରସା ଏକା । ...

ମୋଟେ ଆମେ ଦେହ କୋଟି ଶାସନ ଆମର ସତାଇଣଟି ହେ,
ନାହିଁ କଥବ କାହିଁ କେଉଁଠି । ...

ନାହିଁ ଶାସନ ସମତା, ନାହିଁ ଅଭି ଆମ ମେଳ ଏକତା ହେ,
 ଲେପ କଲ ଆମ ଜାତୀୟତା । ...
 ଶାଉଁଳଛୁ ଜାତି ମଥା, ମଉଳିଛୁ ଦେଶ ଅନ୍ତତ ଗାଥା ହେ,
 ତୁମ ଯୋଗୁଁ ଏ ହାନ ଅବସ୍ଥା । ...
 ରଖି ସତେଇଶି ଭାଗ, ଜାଳୁଛୁ ଅନ୍ଧାର-ଶାସନ-ଜାଗ ହେ,
 ଅଣି ଭୁର ଭୁରରେ ବିରାଗ । ...
 କୋଟି କଣ୍ଠ ପୁଟି ଦେଖ ଉଠେ ମାଆ ମାଆ ବିକଳ ଡାକ ହେ,
 ଧର ଉଠିଲଣି ଦେବଲୋକ । ...
 ଦେଖି ମାଆ ବିକଳାଙ୍ଗ ଭୁଲ ସାବରୋମ ସୁନେଲି ରଙ୍ଗ ହେ,
 ତୁମ ବୃଥା ଅଭିମାନ ଭଙ୍ଗ । ...
 ଛୁଡ଼ ଐବକତମେଳ, ଲେଉଟନାହିଁ ପୋଡ଼ା ସଇନବଳ ହେ,
 ତେବେ ପାଇବ ବା ଅଳକୂଳ । ...
 ଗୌନାଭ୍ର, କୋଶଳ ଛୁଡ଼, ପଡ଼ିଶା ଓଡ଼ିଶା ସାଙ୍ଗରେ ଯୋଡ଼ ହେ,
 ବୋହୁ ଦଅନାହିଁ ଲେଡ଼ ଗୁଡ଼ । ...
 ମୋ ଦେଶ ଜାତି ବିଶାଳ, ବିଶାଳ ନିଶାଣ ବଡ଼ ଦେଉଳ ହେ,
 ବଡ଼ପଣ ରହୁ ଚର କାଳ । ...
 ମାନ୍ୟବର ମହତାବ ଯାର ପାଦଯୋଗ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ନୋହୁଏ ହେ,
 ବାଢ଼ିଥିଲେ ପର ଏ ପ୍ରସାଦ । ...
 ଅସମ୍ଭବ ସମ୍ଭବ, ଲଙ୍କାରେ ଦେବତା ଅବତରକ ହେ,
 ସେ ତ ଅସୁରଙ୍କ ଜନ୍ମଠାକ । ...
 ଦୁଃସ୍ୱଚ୍ଚ ଯାର ଚଳା କୁଣ୍ଡାଏ, ତାହାର ବିପଦ ବେଳା ହେ,
 ଅସିଗଲ ଭୂସିନ୍ଧିବ ରେଳା । ...
 ଯାର ବାହୁସ୍ଥୟାତଳେ ଭେଗବିଳାସରେ ବଢ଼ିଲ ଦେଲେ ହେ,
 ସେ ତ ଗୁଡ଼ଗଲ ଏ ଅବେଳେ । ...
 ନ ଦେଖି ଆମର ମେଳ ବସି କର ତୁମେ ଟାଳମଟାଳ ହେ,
 ତେଣେ ଭଗାସ କପନ୍ତ ବଳ । ...

ଭାଇ ଭାଇ ଯିବୁଁ ମିଳି ରୁନି କାଳି ଦେବୁଁ ମୁହଁରେ ବୋଲି ହେ,
ଖାଇ ବସି ମାସିକଥା ପାଳି । ...

ଦେଖି ଅମର ଏକତା ଫରଗୁଁ ଅଶିଷ୍ଟ ଦେବେ ଦେବତା ହେ,
ନିଷ୍ଠେ ହୋଇବୁଁ ଜଗତଜିତା । ...

ଆମେ ଯେବେ ଦେହକୋଟି ଅଶ୍ଳୀ ଭଡ଼ି ଥରେ ପଡ଼ୁଁ ଉଠି ହେ,
ଭଣ୍ଡି ପାରିବ କି ରାଜ ଗୋଷ୍ଠୀ । ...

ଯେତେ ରାଜା ବାହାଦୁର ବାହାଦୁରୀ ଦଣ୍ଡେ କରିବୁଁ ଦୁର ହେ,
ବଳେ ନେତା ହେବେ ଆଗଭର । ...

ପାହୁଛି ଭାଷା ସ ନିଶି, ପୂରୁବ ଦଗରେ ଗଲଣି ଦିଶି ହେ,
ନାଲି ଟହଟେବ ରବି ହସି । ...

ହାଲିଆ ନୋହୁ ମୋ ଭାଇ ନାଲିଆ ସକାଳେ ଉଠନ୍ତି ଚେଇଁ ହେ,
ଆଉ ନ ମାରି ଅଳସ ହାଇ । ...

କଙ୍ଗରେସୀ, ସାମ୍ୟବାଦୀ ଆସିଲେଣି ହାତେ ହାତକୁ ଛନ୍ଦି ହେ,
କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ମୋ ଦେଶଦରଦା । ...

ମୋ ଦେଶ ସେବକଦଳ ଚରଣେ କରୁଛି କୋଟି ଜୁହାର ହେ,
ସବେ ମିଳି କରିବେ ସମର । ...

ପାଶ ପାନ୍ଦି ବୁଢ଼ା ଗାଈ ବୁଢ଼ିଣ କେଶରୀ ପାରିଛି ବାନ୍ଦି ହେ,
ଶୁର ଭ୍ରମ ଏ ପିକର ପନ୍ଦ । ...

ଜନ୍ମର ଖାଣ୍ଟି ଜହଣୀ, ଭ୍ରମ ବୁଢ଼ି ମୁଠା ହାତରେ ଧରି ହେ,
ଦୂରେ ବସିଛି ଜବର କର । ...

ଆଗରପଡ଼ାର ସିଂହ ଶ୍ରମୁକ୍ତ ଲଗାମ ଧରିବ ଆଗ ହେ,
ମହତାବକୁ ମାଲୁମ ବାଗ । ...

ରାଜମାଲରେ ଧୂରଣ ଚଉଧୁରୀ ଧରି ମନରେ ଟାଣ ହେ,
ପେଟି ଦେବେଟି ମାରଣ ବାଣ । ...

ଯେବେ ଥରେ ରାଧାନାଥ ରଥେ ଧରି ହାତେ ସମାଜ ବେତ ହେ,
ବୁଲି ଆସିବେ ଏ ଗଡ଼ଜାତ । ...

ଟଳ ଯିବଟି ଅସନ, ତଳ ପଡ଼ିବ ଏ ସତା ଶାସନ ହେ,
ବିଷ ମଣିବ ପିଲା ବସନ । ...

ରଙ୍ଗପାଦ ଚୁଲ ଥର ଧୀରେ ଅସେ ଦୁରେ ଶାରଙ୍ଗଧାରୀ ହେ,
କିଏ ଯିବ ତା ଆଲ୍ଲା ଉଧୁର । ...

ପାଟଣାରେ ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଧର୍ମବାନା ଧର ଏବେ ବାହାର ହେ,
ପଛେ କୃଷକ ଦଳ ଘିଅର । ...

ତାଳଚେର ପ୍ରଜାବଳ ପବିତ୍ର ପ୍ରଧାନ ପାଖରେ ଠୁଳ ହେ,
ଅଉ ନାହିଁଟି ତାଙ୍କୁ ଓଗାଳ । ...

ଡେଙ୍କାନାଳ ଦଣ୍ଡପାଟ ବାର ବଇଷ୍ଟକ ମାରେ କୁହାଟ ହେ,
ଶୁମ୍ଭ ଦେଖ ଏବେ ନିଜ ବାଟ । ...

ଥରବ ଦେଖି ଦୁନଥାଁ, ଜଳାଇରୁଁ ଅମେ ବିଧୁବ ନଥାଁ ହେ,
ଦେରୁଁ ପୁଲକା ଗାଲରେ ଚଥାଁ । ...

ଛଡ଼ାଇ ରଜମୁକୁଟ ପଡ଼ାଇରୁଁ ପାଠ ଚଡ଼ାଇ ଶୁଟ ହେ,
ଅଉ ନୋହୁବ ଦେଶେ ବିରାଟ । ...

ପିମ୍ପୁଡ଼ି ନ ପାଉ ବାଟ ଲଢ଼ିଆଡ଼ ପଛେ ଲୁହା କବାଟ ହେ,
ଅଶ୍ରେ ପିଟା ଆଉ କଣ୍ଟା ଶୁଟ । ...

ବେଦ ପଥର ପାଚେରୀ ଲଢ଼ି ରଜ ଦରବାର କତେରୀ ହେ,
କବି ଅଖି କାନ ଅସେ ଘର । ...

କବିହୁଣ୍ଡ ମେଣ୍ଟାମୁଣ୍ଡ ବଇଶାଖ ଝାଞ୍ଜିଠାରୁ ପ୍ରବଣ ହେ,
ଦଣ୍ଡରସେ ନୁହେ ଲଣ୍ଡରଣ୍ଡ । ...

କଳମ ସମ୍ବଳ ଯାର ତରେ କି ସେ କେବେ କମାଣ ଶୁର ହେ,
ସେ ତ ବିଭୁକଲେ ବଳୀୟାର । ...

ଶୁମ୍ଭ ଦେନୁଛ ମେଲଣି, ରେଟି କୋଟିଗୁଣେ ଦେବ ମୁଁ ପୁଣି ହେ,
ସାହା ହେଲେ ମା ସିଂହବାହନ । ...

ମୁଦ୍ରାକର, ମହମ୍ମଦ ଅବଦୁଲ ହାଦ, ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ପ୍ରେସ, କଟକ, ୧୯୪୭
ପ୍ରଥମ ମୁଦ୍ରଣ

ପ୍ରକାଶକ—



ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ ।